cIMeC www.cimec.ro Carte	SOCIETATEA AUTORILOR – GHID RAPID 13 The Society of Authors, 84 Drayton Gardens, London SW10 9SB

CUM SĂ VĂ INDEXAȚI CARTEA

(INDICELE DE CUVINTE)

de John Vickers

1.Considerații preliminare	5.Aranjarea articolelor	9.Editarea indicelui
2.Începutul indexării	6.Trimiterile la pagină	10.Format şi prezentare
3.Realizarea unui indice	7.Sub–descriptori	11.Apendice
4.Descriptori	8.Referiri la alt pasaj	12.Lecturi recomandate

Alte informații: Societatea Indexatorilor din Anglia

Copyright: *John Vickers – Indexing your book*, 1996.
The Society of Authors, 84 Drayton Gardens, London SW10 9SB.

Traducere în limba română: *Doina Anca Cornaciu*
Pregătire pentru web: *Călin Gligorea*
Publicare electronică în limba română: *CIMEC, Bucureşti, ian. 1996.*

1. CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Orice carte de non−ficțiune necesită şi merită un indice corespunzător şi este incompletă fără el, indiferent de calitatea textului în sine. Un indice bun ajută la vânzarea cărții, care devine mai utilă cititorului.

Este important să recunoaştem că întocmirea unui indice este o sarcină care solicită tot atâta iscusință ca şi editarea textului sau design−ului unei coperți. Şi cu toate acestea, din motive fie financiare, fie de altă natură, multor cărți li se întocmeşte indicele fie de către autorul cărții, fie de către soțul/soția sau prietenul acestuia, ca un gest de curtoazie. Cu toate strădaniile din lume, uneori (dar nu în mod necesar) rezultatul este dezastruos. Pe de altă parte, printre câştigătorii medaliei Wheatley, care se acordă anual pentru un indice exemplar, s−au numărat câțiva autori sau indexatori care şi−au dat osteneala să stăpânească aptitudinile necesare.

Această broşură nu este nimic mai mult decât o introducere care oferă sfaturi şi îndrumări de bază. Se poate spune cu mult mai mult, dar pentru aceasta ar trebui să consultați câteva din cărțile enumerate la sfârşit.

Ca autor, îți cunoşti subiectul cărții îndeaproape şi textul îți este deja familiar. Acest lucru constituie un avantaj şi un dezavantaj în acelaşi timp. Pe de o parte, îți dă un mare avantaj față de oricine care îți citeşte textul pentru prima oară. Pe de altă parte, dacă cunoşti textul prea amănunțit îți este foarte greu să te pui în pielea cititorilor şi să îți dai seama la ce se vor uita ei şi ce vor căuta. Va trebui să urmăriți cu precădere conceptele, asociațiile şi legăturile de care tu ca autor îți dai perfect seama, dar care nu se pot dezvălui de la sine cititorului. Cerințele cititorului precumpănesc: "regulile" de indexare sunt în mod esențial îndrumări, cu precizarea că eficacitatea indicelui este întotdeauna considerentul absolut.

Editorul dumneavoastră poate impune o limită lungimii indicelui, determinată de numărul de pagini libere în momentul când cartea a ajuns în faza de corectură. E mai problematic să întocmeşti un indice scurt decât unul lung. Acesta necesită o putere mai mare de discriminare şi în general este mai bine să fie lăsat pe mâna unui profesionist cu experiență. In particular, pentru că un indice bun are formă şi coerență, realizarea unei lungimi corespunzătoare implică o procedură riscantă.

Este necesar să nu se subestimeze perioada de timp corespunzătoare realizării unui indice, în special dacă nu ai experiență. (Indexatorii profesionişti sunt învățați să lucreze într−un regim dur). Editorii dumneavoastră vor avea termene fixe în această ultimă etapă şi nu vor accepta uşor întârzieri. Vor fi nemulțumiți dacă nu veniți la timp cu materialul, aşa încât va fi nevoie să se recruteze pe loc un indexator profesionist ca să remedieze situația. Cu deosebire, va trebui să acordați un timp suplimentar editării indicelui.

Nu fiți tentați să începeți lucrul la corectură (dacă aceasta există): nu se economiseşte timp şi sporeşte riscul de eroare. Aşteptați până aveți corectura în lucru (editorul dvs. ar trebui să vă dea un set suplimentar pentru această sarcină) şi asigurați−vă că editorul vă informează în legătură cu orice schimbări de ultimă oră în paginație (acestea nu sunt normale, dar se pot întâmpla, de exemplu prin inserarea sau reaşezarea figurilor).

Dacă, totuşi, decideți să cautați ajutorul unui profesionist, primul pas ar trebui să fie consultarea Societății Indexatorilor, care ține un dosar cu indexatorii calificați şi experimentați.

HOME INDEX

2. ÎNCEPUTUL INDEXĂRII

Definiţii utile:

Articol: unitatea de bază a unui indice. Un articol simplu se compune dintr–un descriptor şi una sau mai multe trimiteri la pagină.

Descriptor: un cuvânt sau expresie alese cu scopul de a reprezenta în indice un paragraf (punct, articol) sau concept din carte.

Sub–descriptor: se foloseşte la subdivizarea articolelor mai lungi sau mai complexe în subsecţiuni.

Notă de trimitere: trimiterea de la un descriptor sau sub–descriptor la un altul altundeva în indice.

In primul rând, câteva cuvinte despre indexarea computerizată. Un program mediu de procesare de texte vă va da posibilitatea să semnalaţi cuvintele cheie din text şi astfel să creaţi o listă alfabetică a cuvintelor; dar funcţia lui de sortare e limitată şi poate rezulta un aranjament alfabetic de articole inutil; pe de altă parte, aspectele complexe sau conceptuale ale întocmirii unui indice alfabetic nu intră în sarcina programului. Fără participarea unei persoane, calculatorul va procesa cuvintele sub forma în care se prezintă ele în pagină şi nu va furniza conceptele care se află în spatele cuvintelor sau adăuga cuvintele sau expresiile care se impun. Neasistat nu poate nici să distingă ceea ce este suficient de important pentru a fi indexat şi ce este doar o referire trecătoare.

Programe speciale ca 'Macrex' şi 'Cindex' sunt altceva, căci se bazează şi folosesc chiar bagajul intelectual al unui indexator. Dar ele sunt scumpe – costă cam tot atât cât un indexator profesionist şi este nevoie de timp şi experienţă ca să înveţi cum să le foloseşti în mod eficient. Aşa încât dacă nu ţi–ai programat efectuarea unei lucrări mai voluminoase şi nu te grăbeşti să completezi primul indice, atunci aceste programe nu reprezintă o soluţie.

Dacă intenţionaţi să puneţi indicele pe dischetă, discutaţi acest lucru la întâlnirea cu editorul sau operatorul pentru a vă asigura că formatul folosit este acceptabil. Discurile NB 3" Amstad sunt depăşite şi ar trebui evitate.

Alternativa la calculator este folosirea fişelor 5" x 3". Scrieţi descriptorul (şi, după caz, orice sub–descriptor) în partea de sus a fişei şi adăugaţi numărul de pagină sub el. La intervale regulate rearanjaţi fişele în ordine alfabetică, pentru a putea găsi oricare din fişele căreia trebuie să i se adauge numărul. Dacă aveţi semne de întrebare sau vreţi să notaţi ceva, făceţi–o preferabil cu o altă culoare, pentru a vă ocupa de acest lucru mai tîrziu. Folosiţi câte o fişă pentru orice referire care se iveşte pe măsură ce lucraţi.

Oricum ar fi, pentru că textul vă e deja cunoscut, primul dumneavoastră pas este să marcaţi un set de pagini pentru corectură. (Amintiţi–le editorilor dvs. că veţi avea nevoie în acest scop de un set suplimentar de pagini pentru corectură şi asiguraţi–vă că veţi fi informat cu privire la orice modificări care ar afecta paginaţia). Subliniaţi sau scoateţi în evidenţă elemente care trebuie incluse în indice şi scrieţi pe margine orice termeni suplimentari folosiţi (de exemplu, termenii care nu se folosesc în mod explicit în text, dar pe care un cititor inteligent s–ar putea aştepta să–i găsească şi cei la care s–ar putea face trimitere).

3. REALIZAREA UNUI INDICE

Strădaniile intelectuale necesare întocmirii unui indice reprezintă o dificultate majoră pentru un indexator fără experienţă. Acest aspect al problemei necesită o combinaţie de bun simţ şi imaginaţie care nu poate rezulta în aplicarea mecanică a unei serii de reguli. Ceea ce e important este să te pui cât mai mult posibil în pielea cititorilor şi să te întrebi ce termeni sunt susceptibili să–i trimită de la articolul din indice la pagina dorită din text.

Cei doi factori care ar trebui să influenţeze procesul selectării articolelor sunt:
textul cărţii (în special domeniul şi zona ei de întindere) şi **cerinţele cititorilor**, cât şi tipul(urile) de informaţii solicitate de aceştia.

Gradul de precizie în elaborarea descriptorilor trebuie să răspundă cerinţelor textului. Dacă singura referire la Canada este legată de exportul de grâu, atunci descriptorul 'Canada, export de grâu', este mult mai bun decât simplu 'Canada'. Dar vor exista situaţii când este în interesul cititorului (şi reflectă domeniul şi planul cărţii) să se folosească un termen mai cuprinzător ca descriptor, cu subiectele înrudite grupate în continuare la un loc, ca sub–descriptori. Astfel, dacă o seamă de alte aspecte ale vieţii din Canada sunt menţionate în text, atunci 'export de grâu' devine unul din numeroşii sub–descriptori enumeraţi sub 'Canada'. Deciziile în astfel de cazuri depind de specificul textului. Folosirea sub–descriptorilor va contribui la evitarea unor şiruri lungi şi plicticoase de trimiteri la pagină sub un descriptor principal. (În capitolul 'Sub–descriptori' se oferă recomandări cu privire la această problemă).

O trăsătură a unui indice bun este sfera lui de cuprindere; cu alte cuvinte, măsura în care ilustrează conţinutul cărţii (dar fără să irosească timpul cititorului cu lucruri lipsite de importanţă). Nu trebuie să lipsească din indice nici un aspect al subiectului tratat în text sau care ar putea fi solicitat de cititor.

Aveţi în vedere că indicele dumneavoastră le va fi de folos cititorilor din două puncte de vedere: le va da posibilitatea să afle în ce măsură cartea se ocupă de subiecte specifice sau menţionează anumite persoane sau locuri care prezintă interes. (Pagina de cuprins oferă doar o privire de ansamblu). Si, pe de altă parte, odată ce–au citit cartea, ei vor putea să localizeze anumite pasaje pe care şi le amintesc şi asupra cărora vor să revină.

Anumite părţi ale cărţii în mod obişnuit nu se indexează. Acestea cuprind: **prefaţa** sau **cuvântul înainte, mulţumirile** şi **bibliografia**. Dar s–ar putea să existe informaţii în introducere care trebuie incluse. **Notele de subsol** se indexează doar dacă conţin informaţii în plus care nu se găsesc în textul de bază; şi acelaşi lucru se aplică şi **anexelor**. Tema oricăror **desene, figuri** sau **tabele** trebuie inclusă şi numerele de pagini unde acestea se află trebuie scoase în evidenţă într–un fel sau altul (de exemplu, prin **îngroşare** sau *italizare*). Editorul ar putea prefera un anumit stil pe care ar trebui să–l preluaţi.

Indexaţi orice informaţie de substanţă, fără a face referiri goale de conţinut. Cu precădere, excludeţi referirile 'adjectivale' sau 'definitorii'; de exemplu, numele italizate din exemplele următoare:

Sir Peter Scott, **fiu al căpitanului Scott din Antarctica...**

Borrowdale, sud de **Keswick**...

...taxă anuală, a nu se confunda cu **impozitul pe cap de locuitor...**

(Acest ultim exemplu presupune că impozitul pe cap de locuitor nu este specificat nicăieri în altă parte în carte; în caz contrar, este necesară o trimitere la el de la 'taxă anuală', pentru a menționa două subiecte strâns legate, dar nu identice. Vezi capitolul "Trimiteri").

HOME INDEX

4. DESCRIPTORI

Aceştia se grupează în trei mari categorii:

A. Nume de persoane: inversaţi prenumele sau iniţialele:

Bloggs, Joe
Martin, Betty
Wells, H. G.

Pentru a vă uşura munca, adăugaţi prenumele sau iniţiala(lele); (şi dacă e posibil alte detalii ajutătoare cum ar fi data naşterii şi a morţii sau ocupaţia), chiar dacă acestea nu se găsesc în text:

Brown, Joseph (negustor de textile)...
Brown, Joseph (avocat)...
Brown, Joseph, din Truro...
Brown, Joseph (1856 – 1907)...

In cazul numelor alternative, de obicei ar trebui să puneţi forma sub care o anumită persoană e cel mai bine cunoscută:
(**Carroll, Lewis,** nu **Dodgson, Charles Lutwidge**; **Twain, Mark,**nu **Clemens,Samuel**),
cu o trimitere la o formă alternativă. In cazul persoanelor care şi–au schimbat numele în cursul vieţii apar probleme. De obicei soluţia depinde de modul în care e menţionată respectiva persoană în text. In majoritatea cazurilor ar fi bine ca, de exemplu, **Beatrix Potter** să fie trecută pe numele de fată, nu ca 'Heelis,dna Beatrix (născută Potter)' şi **Benjamin Disraeli** chiar sub acest nume, mai degrabă decât ca 'Beaconfield, Lord'. Consultarea unui dicţionar biografic serios vă va ajuta adesea să vă decideţi (dar nu vă miraţi dacă găsiţi discrepanţe între diverse dicţionare); e recomandabil să se facă şi trimiteri la pagină.

In mod similar, numele compuse trebuie trecute sub forma în care persoana respectivă e îndeobşte cunoscută (Lloyd **George, David,** nu **George, David Lloyd**; **Vaughan Williams, Ralph**, nu **Williams,Ralph Vaughan**). Un nume anglicizat cum ar fi **'de la Mare, Walter'** ar trebui trecut sub forma în care se foloseşte în mod normal. Insă numele străine prezintă o serie de probleme care nu pot fi tratate aici. Vezi manualele de indexare enumerate la sfârşit.

Adăugaţi orice titlu (de exemplu, Scott, Sir Walter, Johnson, Dr Samuel) în special când aceasta ajută la identificarea persoanei, dar vedeţi şi "Dispunerea articolelor" de mai jos. Când membrii nobilimii sunt cunoscuţi cel mai bine cu titlurile lor,folosiţi–le pe acestea; de exemplu, Shaftesbury, Antony Ashley Cooper, cel de–al 7lea Conte de Shaftesbury, Lord (Antony Ashley Cooper) – cu o trimitere de la Cooper. (Dar observaţi 'Disraeli', mai sus).

B.Denumiri de locuri: inversaţi termenii geografici; de exemplu, Tamisa, râul Tamisa, nu Râul Tamisa; Sinai, munte, nu Muntele Sinai. Dar nu inversaţi denumiri geografice de genul Grinstead, Great Yarmouth, Pădurea Craiului, Insula Wight. Adăugaţi comitatul (judeţul) sau alte detalii semnificative atunci când aceasta sporeşte precizia; de exemplu, Whitchurch (Hants), Boston (Mass.).

C.Subiecte/concepte: de obicei, dar nu întotdeauna, la acestea se va face referire în mod explicit în text. In anumite cazuri, trimiterile de la un sinonim la un antonim sunt de dorit; de exemplu, teatru, vezi creaţie

dramatică; bogăție, vezi şi sărăcie. Dar dacă există doar una sau două trimiteri la pagină, este mai bine să fie trecute sub ambele denumiri, având grijă ca cele două articole să corespundă.

In cazul titlurilor de cărți, ziare, etc., inversați numai articolele hotărâte şi nehotărâte, nu prepozițiile şi conjuncțiile:
"Oameni şi şoareci"
"Călătorie în India,o"

Observați diferența dintre :
"Ioana d'Arc, sfântă"
şi
"Sfânta Ioana" (Shaw).

Evitați folosirea adjectivelor înaintea substantivelor, cu excepția cazurilor când fac parte dintr–o sintagmă des întâlnită ("Bloody Mary") care nu se poate inversa.

Acronimele se scriu în indice în forma lor completă: "Societatea Regală pentru Protecția Animalelor" şi nu "SRPA"; "Națiunile Unite" şi nu "NU", dar se face trimitere la acronim dacă acest lucru pare necesar.

HOME INDEX

5. ARANJAREA ARTICOLELOR

Acesta e un subiect cu mult mai complex decât ar putea să pară. Cărțile enumerate la sfârşit tratează subiectul mai pe larg.

Există două metode de bază pentru aranjarea articolelor în ordine alfabetică, de obicei descrise prin metoda **'cuvânt cu cuvânt'** şi metoda **'literă cu literă'**. Diferența dintre ele se poate ilustra cel mai bine prin exemple:

Cuvânt cu cuvânt	**Literă cu literă**
Blue, Lionel	Blue, Lionel
Blue Danube (Dunărea Albastră) (vals)	Bluebeard (Barbă Albastră)
Blue Days at Sea (Zile albastre pe mare)	bluebells (clopoței)
Blue Peter	blueberries (afine)
Bluebeard (Barbă Albastră)	*Blue Danube* (Dunărea Albastră) (vals)
bluebells (clopoței)	*Blue Days at Sea* (Zile albastre pe mare)
blueberries (afine)	Blue Peter
blueprints (fotocopii)	blueprints (fotocopii)

In aranjamentul **'cuvânt cu cuvânt'**, un cuvânt scurt precede unul mai lung care începe cu aceleaşi litere; de exemplu, **'Blue Peter'** precede **'bluebells'** (clopoţei) şi **'blueberries'** (afine). In aranjamentul **'literă cu literă'**, spațiul dintre cuvinte e trecut cu vederea şi cuvintele sunt aranjate în funcție de succesiunea fiecărei litere (de exemplu, **'bluebells'** şi **'blueberries'** preced **''Blue Danube'** (Dunărea Albastră), care e considerat ca şi cum ar fi scris **'BlueDanube'**).

Anumiți descriptori vor avea virgulă, de obicei pentru că inversarea numelui (**'Dickens, Charles'**) sau pentru că include termeni definitorii ('hărți topografice'). In astfel de cazuri, dispunerea alfabetică se opreşte la virgulă şi urmează o nouă succesiune alfabetică. (De aici, în exemplul de mai sus, **'Blue, Lionel'** este în capul listei pe fiecare coloană). In cazul inversării numelor, inițialele preced numele complete:

Jones, B
Jones, B. L.
Jones, Bernard
Jones, C. R.
Jones, Caroline
Jones, Charles

La aranjarea numelor de persoane, lăsați la o parte orice titlu (Doamnă, Sir, Preot, Dl. căpitan) şi aranjați doar inițialele sau numele:

Jones, Preot B.
Jones, B. L.
Jones, Sir Bernard
Jones, Dna C. R.
Jones, Lady Caroline
Jones, căpitan Charles

Numele care încep cu Mac, Mc sau M' prin tradiție au fost aranjate ca şi cum toate ar fi început cu Mac'; dar ultima metodă este dispunerea lor aşa cum se scriu (dar fără apostrof).

Astfel, prima metodă ar da următoarele:

M'Avoy, Margaret
McCarthy, Joseph Raymond
M'Carthy, Justin
MacDiarmid, Hugh
Macdonald, George
Macmillan, Harold

în timp ce cea de−a doua metodă dă o ordine diferită:

MacDiarmid, Hugh
Macdonald, George
Macmillan, Harold
M'Avoy, Margaret
M'Carthy, Justin
McCarthy, Joseph Raymond

In primul exemplu, **Joseph McCarthy** precede **Justin M'Carthy**; în timp ce în cel de−al doilea, **M'Carthy** precede **McCarthy**.

Cea de−a doua metodă are o logică mai strictă şi mai accesibilă unui program de calcul; dar prima se potriveşte mai bine cu tipul de inteligență umană, care nu are capacitatea să rețină ortografia exactă a fiecărui nume în parte şi care, în orice caz, are tendința să citească cuvintele întregi mai degrabă decât fiecare literă în parte.

Dacă nu aveți o carte prea lungă sau care nu conține un număr prea mare de nume scoțiene şi irlandeze, veți vedea că de fapt această problemă nu apare.

Numele care încep cu prescurtarea 'Sf.' (Sf. Albans, Sf. Ioan, Henric) se dispun de obicei în ordinea alfabetică a respectivelor prenume.

Exemplu:

Corect	**Incorect**
sabbaticals	sabbaticals
(sabat)	(sabat)
Sagittarius	Sagittarius
(Săgetător)	(Săgetător)
(constelația)	(constelația)
St Albans (Sf. Albans)	*Saint Joan* (Shaw) (Sfânta Ioana)
St (Sf.) Ives (Cornwall)	Saintsbury, George
Saint Joan (Shaw)	seduction (seducție)
St (Sf.) Louis (Mo)	spina bifida
St (Sf.) Neots	St (Sf.) Albans

Saintsbury, George St (Sf.) Ives (Cornwall)
seduction (seducţie) St (Sf.) Louis (Mo.)
spina bifida St (Sf.) Neot
swimwear (costum de baie) swimwear

Accentele şi diacriticele trebuie ignorate din raţiuni de ordine alfabetică.

HOME INDEX

6. TRIMITERILE LA PAGINĂ

În cazul trimiterilor la pagină, exactitatea trebuie respectată cu orice preț. Distingeți cu grijă între mai multe trimiteri la acelaşi subiect pe pagini alăturate din carte (de ex., **metode anticoncepționale, 52, 73, 74, 75, 76, 77**) şi o dezvoltare a subiectului pe mai multe pagini (de ex., **52, 73–7**).
Nu folosiți **f** (sau **ff**) ca să indicați trimiterile care se întind pe două (sau mai multe) pagini; şi evitați **passim**, care e prea vag.

Fiți consecvent. Practica obişnuită în Marea Britanie e ilustrată de următoarele exemple:
33–41, dar 57–7 (nu 54–57);
133–41, dar 154–7 (nu 154–57 sau 154–157).

Dar notați că numerele între 10 şi 19 sunt scrise complet:
12–17 (nu 12–7);
112–17 (nu 112–7 sau 112–117)

Trimiterile la notele de subsol se indică de obicei punând **n** după numărul de pagină (de ex. 173 n). In cazul notelor de la sfârşit, este bine (ca să nu spunem mai mult) să adăugați numărul respectivei note; de ex., 173, n.27, sau 173 (n.27); sau 173n27. Explicația pentru modul de redare se face în nota introductivă (vezi continuarea în capitolul "Format şi prezentare").

HOME INDEX

7. SUB–DESCRIPTORI

Una din greşelile găsite frecvent într–un indice este un şir lung de trimiteri la pagină care semnalează faptul că un anumit subiect este des menționat în text. Acestea ar putea fi un obstacol serios pentru cititori, care au nevoie de îndrumări mai precise. Dacă indicele dumneavoastră are menirea de a le satisface cerințele, astfel de înşiruiri trebuie evitate cu orice preț. (Ca o regulă generală, nu puneți mai mult de şase trimiteri la pagină sub un descriptor). Metoda obişnuită este să se scrie cât mai multe trimiteri la pagină sub cât mai mulți sub–descriptori corespunzători. Aceasta se poate face spre sfârşitul procesului de indexare, când apare această necesitate; dar e mai bine să se stabilească sub–descritorii de la început şi să se şteargă mai târziu dacă se dovedesc nefolositori.

O dată în plus, indexarea specificului cărții este factorul decisiv. O carte care se ocupă cel mai mult de economie sau de guvern, va avea probabil destule trimiteri la 'impozite', iar acestea s–ar putea să fie indexate laolaltă sub un termen general. Dar dacă impozitele sunt subiectul principal al cărții şi deci, ocupă un spațiu mare din lucrare, atunci vor exista înregistrări specifice sub 'impozit pe articole indigene', 'impozit pe venit', 'TVA', şi aşa mai departe.

In mod similar, o carte despre teatrul elizabetan va face inevitabil referire în mod frecvent la **Shakespeare**. Multe din trimiterile la pagină se pot grupa sub titlurile pieselor sale, cu câteva trimiteri de ordin general sub descriptorul principal, astfel:

Shakespeare, William 12, 17–18, 55–62, 108
All's Well that Ends Well 73, 94
Antony and Cleopatra 46
As You Like It 32, 94–5

Pe de altă parte, în cazul în care cartea ar fi despre **Shakespeare** însuşi şi mai puțin despre teatrul elizabetan în general, atunci titlurile pieselor (şi ale poeziilor) ar deveni descriptori principali şi astfel s–ar găsi inserate peste tot în indice. Atunci tot ce se află sub **'Shakespeare, William'** ar cuprinde numai date biografice sub descriptori ca 'naştere', 'moarte', căsătorie'; sau (în funcție de specificul cărții) aspecte legate de arta sa (de ex., 'caracterizare', 'stil poetic", simț dramatic').

Sub–descriptorii se dispun de obicei în ordine alfabetică, dar fără a lua în considerare conjuncțiile şi prepozițiile; mai precis, se dispun după primul cuvânt încărcat de semnificație:

politica 143, 194–6
spațiilor de parcare 187
şi sistemul judiciar 154
pe timp de război 229–31

Aveți în vedere că actualmente e o practică curentă, în special într–un indice ştiințific sau tehnic, să se omită prepozițiile:

Anglia
climă 9–15
guvern 34, 52–8
literatură 44–56, 127

populație 4, 11, 72

Dar trebuie avut grijă să se evite orice ambiguități care ar putea rezulta de aici.

Una din alternative este dispunerea sub–descriptorilor în ordine cronologică ('naştere', şcoli absolvite', căsătorie', 'divorț', 'pensionare', 'deces'). Aceasta poate, oricum, să vă pună în fața problemei localizării unor sub–descriptori mai puțin corelați de date exacte ('vizite în SUA', sănătate').

Niciodată nu aranjați sub–descriptorii în ordinea numerotării paginilor: acesta e aranjamentul care îi e cel puțin de ajutor cititorului şi este semnul unei indexări făcute fără tragere de inimă.

Intr–un indice lung sau complex poate fi uneori necesar un al doilea rând de sub– descriptori:

politica 143, 194–6
spațiilor de parcare 187
nocturne 193

Dar evitați orice altă subdivizare a cuvintelor. Aceasta se poate face de obicei prin aducerea sub–descriptorilor lângă descriptorii pricipali, cu trimiterile corespunzătoare.

HOME INDEX

8. REFERIRILE LA ALT PASAJ DIN CARTE

Acestea sunt de două feluri:

a) **vezi,** care îndreaptă atenția spre un alt descriptor (i) sub care informația solicitată va putea fi găsită:

Aquinas, *vezi* Thomas Aquinas
comerț, *vezi* negoț
Dodgson, Charles Lutwidge, *vezi* Carroll, Lewis
Horeb, *munte*, vezi Sinai
Hull, vezi Kingston upon Hull

Aveți în vedere că exemplele de mai sus (cum ar fi 'Hull') se pot inversa în funcție de cerințele textului sau de ceea ce e de presupus că aşteaptă cititorii. O referire cu 'vezi' (spre deosebire de una cu 'vezi şi') nu se asociază cu trimiteri la pagină.

b) **vezi şi** îndreaptă atenția spre descriptori înrudiți, sub care apar şi alte cuvinte asociate; de exemplu:

călătorie 25–8, 46–51, 119–26. Vezi şi transport în comun

călugărie 17, 28–41
Benedictini 21, 35
Cisterciți 43
vezi şi mănăstiri

Referirile care folosesc 'vezi şi' se pot pune alternativ imediat după descriptori sau înainte de orice formă de referire la alt pasaj din carte:

călugărie (**vezi şi** mănăstiri) 17, 28–41
*Benedictin*i 21, 35
Cisterciți 43

Fiți cu deosebire vigilenți atunci când e vorba de referirile 'oarbe' (care nu duc nicăieri) şi de cele 'circulare' (care poartă cititorul mereu în acelaşi loc):

comerț **vezi** negoț
negoț **vezi** comerț

9. EDITAREA INDICELUI DE CUVINTE

Introducerea tuturor datelor necesare pe cartele sau în calculator nu înseamnă decât jumătate din ce aveţi de făcut. După ce aţi terminat cu introducerea, mai aveţi o mulţime de făcut şi ar fi bine să nu treceţi uşor peste această etapă. Va fi nevoie să verificaţi şi să corectaţi totul înainte să daţi drumul variantei finale. (Dacă aţi folosit un program special pentru indexare pe calculator, multe din aceste sarcini vor fi fost făcute deja; cu toate aceastea, mai rămâne mult de verificat şi corectat).

1. Selectaţi cuvintele separate aşezate sub descriptori sinonimi, fiecare cu trimiterile la pagină respective şi puneţi–le sub un singur articol; de exemplu, în cazul în care aţi scris articole cu numere diferite de pagină atât sub 'America, Statele Unite ale Americii', cât şi sub 'Statele Unite ale Americii'. Toate acestea trebuie aduse sub oricare din aceste două articole.

Aveţi grijă să eliminaţi articolele duble pentru termenii abstracţi; de exemplu, 'curăţenie' şi 'igienă' sau 'agricultură' şi 'munci agricole' (cu excepţia cazului când s–a făcut o distincţie clară în text).

Adăugaţi o referire de la descriptorul la care s–a renunţat la cel preferat; de exemplu, într–o carte despre Africa două articole de genul:

Rodezia 17–23, 152, 167
Zimbabwe 36, 72, 185–9

ar deveni:

Rodezia **vezi** Zimbabwe
Zimbabwe (fosta Rodezie) 17–23, 36, 72, 152, 167, 185–9.

Dar în cazul în care cartea se ocupă de perioada colonială în Africa, este clar că veţi decide să folosiţi 'Rodezia' ca descriptor principal. Atunci articolele ar arăta astfel:

Rodezia (ulterior Zimbabwe) 17–23, 36, 72, 152, 167, 185–9
Zimbabwe **vezi** Rodezia

2. Dacă articolul este scurt cu numai una sau două trimiteri la pagină, se poate justifica folosirea aceleaşi trimiteri de două ori considerând că ocupă mai puţin spaţiu şi îi e de folos cititorului. In acest caz, este cu deosebire important să verificaţi ca cele două trimiteri să fie identice.

3. Asiguraţi–vă că dumneavoastră (sau calculatorul) nu aţi compilat greşit trimiterile la pagină care trebuie scrise separat; de exemplu:

Whitchurch (Hants) 47–8, 95
Whitchurch (Oxon) 23
Whitchurch (Salop) 72, 84

4. Verificaţi de două ori ordinea alfabetică a a articolelor, având grijă să fiţi consecvent. (Vezi capitolul 'Aranjarea articolelor').

5. Decideţi dacă vreunul din descriptorii dvs. trebuie să se transforme în sub−descriptorii vreunui alt articol sau dacă vreunul din sub−descriptori merită să fie trecut ca descriptor de sine stătător; sau dacă vreunul din articole (să zicem, cele cu mai mult de şase trimiteri la pagină) trebuie subdivizate; sau dacă trebuie scrise şi alte referiri la alte pasaje. Apoi reverificaţi ca nici una din referirile la alte pasaje să nu fie 'oarbe' sau 'circulare'. (Vezi şi capitolul. respectiv).

HOME INDEX

10. FORMAT ŞI PREZENTARE

Primul considerent ar trebui să fie stilul de lucru al editurii la care publicaţi cartea. In absenţa unor îndrumări exprese, recomandările de mai jos v–ar putea ajuta.

1. Incepeţi articolele cu litere mici, iar majusculele folosiţi–le pentru cazurile când este absolut necesar; de exemplu, nume de persoane şi locuri sau denumiri de organizaţii.
2. In cazul referirilor la alt pasaj din carte, cuvintele 'vezi' şi 'vezi şi' trebuie subliniate pentru a indica celui care tipăreşte că trebuie puse cu caractere italice. Referirile se pot pune fie după descriptorul principal, fie înainte de orice sub–descriptor sau (mai des) la sfârşitul articolului.
3. Virgula dintre descriptor (sau sub–descriptor) şi trimiterile la pagină a încetat să mai fie considerat un lucru esenţial.
4. Dacă nu aveţi indicaţii contrare de la editor, scurtaţi numărul de trimiteri la pagină, prin omiterea oricărei repetări, dar numai în concordanţă cu exemplele date în capitolul respectiv.
5. Sub–descriptorii se pot tipări în unul sau două moduri: aşezaţi 'în afară' pentru a–i deosebi de descriptorul principal sau scrişi în continuare sub formă de paragraf.

```
Japonia
  Budism în 25-37, 54, 85-92
  Misiuni creştine în 36-7
  Shinto 8, 43-8
  războiul cu China 86-9

Japonia: Budism în 25-37, 54, 85-92; Misiuni creştine în 36-7; Shinto 8, 43-8;
 războiul cu China 86-9
```

Acesta din urmă economiseşte mai mult spaţiu, dar e mai greu de citit. Cel mai bine e să înaintaţi editorului câte un exemplar din fiecare variantă de scriere a sub–descriptorilor, lăsându–l pe el să ia decizia finală.

6. Nu compilaţi articolele care încep cu acelaşi cuvânt sau nume, dar nu sunt corelate din nici un alt punct de vedere, de exemplu:

Jones, Emlyn Jones, William	**nu**	Jones, Emlyn William
common gull (pescăruş) common law common metre common sense (bun simţ) common tern (rândunică de mare)	**nu**	common, gull law metre sense tern

7. Acordaţi sub–descriptorilor două spaţii. Dacă un articol vă ia mai mult de unul sau două rânduri, acordaţi două spaţii rândurilor care se scriu în continuare şi patru spaţii pentru sub–descriptori.
8. Dacă indicele dvs. conţine ceva neobişnuit sau care nu se explică de la sine, scrieţi şi o notă introductivă. Includeţi orice simboluri sau prescurtări şi tipul de aranjament alfabetic folosit (cuvânt

cu cuvânt sau literă cu literă).

9. Puneţi titlul cărţii şi numele autorului la începutul indicelui pentru a vă uşura studiul.
10. Lăsaţi un rând liber între grupele alfabetice; de exemplu, între sfârşitul articolelor de la litera A şi începutul celor cu B, etc.
11. Numerotaţi paginile indicelui înainte de a–l preda.
12. Predaţi indicele complet dactilografiat la două rânduri sau (dacă aţi lucrat cu calculatorul) un exemplar scos pe imprimantă şi discheta cu textul.
13. Incercaţi să vă asiguraţi (prin punerea de acord cu editorul) că în varianta finală a indicelui se repetă descriptorul principal atunci când un articol e scris pe două pagini consecutive , adăugând cuvântul 'continuă' . Acest lucru e important atunci când se întoarce pagina.
14. Corectaţi cu atenţie toate greşelile, cu precădere numerele de pagini. Exactitatea în întocmirea indicelui nu are efectul scontat dacă lucrarea nu este corectată din nou în această ultimă etapă.

HOME INDEX

11. APENDICE

INDEXAREA CORECTA ŞI CEA DEFECTUOASA – două exemple

Exemplele de mai jos reprezentând câte un indice la o "Istorie a literaturii engleze" imaginară ilustrează caracteristicile unui indice corect şi, respectiv, ale unuia defectuos. Observațiile atrag atenția asupra unora din principalele slăbiciuni ale **indicelui A**, pe care **indicele B** încearcă să le evite şi să le corecteze.

Observații: stângăcii ale **indicelui A** care sunt eliminate în **varianta B**:

1. Folosirea lui **f** şi **ff** în loc de precizarea descriptorilor.
2. Descriptori inexacți sau necorespunzători (de exemplu, Bloomsbury; Rugby; Saki; Stella).
3. Omiterea prenumelor sau a inițialelor atunci când acestea nu apar în text (de exemplu, Erasmus; Luther; Shakespeare).
4. Neinversarea prenumelor sau titlurilor (de exemplu, Peter Abelard; Venerable Bede) sau a articolelor (*The Westminster Review*).
5. Inversările necorespunzătoare sau nefolositoare (George, David Loyd; *Lighthouse, To the*; Roses, Wars of).
6. Articole duble incompatibile, în care trimiterile la pagină nu corespund (de exemplu, Second World War/World War II – cel de–al doilea război mondial) sau se împart între doi descriptori sinonimi (de exemplu, Authorizes Version/King James Version – versiune autorizată/versiunea regelui James).
7. Nefolosirea sub–descriptorilor sau a referirilor la alte pasaje care să întrerupă şirul de trimiteri la pagină (de exemplu, Latin – latină; poetry – poezie; Shakespeare).
8. Lipsa referirilor la alte pasaje din carte (de exemplu, Howard, Henry, Reforma).
9. Folosirea unei referiri la alt pasaj din carte acolo unde un articol dublu necesită acelaşi spațiu şi este mai semnificativ (de exemplu, Great War – marele război).
10. Absența articolelor care exprimă concepte (de exemplu, **asonanță**; *fin du siecle*; **romantism; utopie**).
11. Lipsa unui indice al figurilor.

A. INDICE DEFECTUOS

Arnold, Matthew 387f, 413

Authorized Version 182, 196

Bloomsbury 398ff

Cranmer, Thomas 287f

drama 11f, 43, 158ff, 205ff, 234, 401ff, 462f

Erasmus 274

Fleet Street 279f

George, David Lloyd 416

Gothic 27, 345, 346, 374

Great War vezi World War I

Greek 54, 169f, 402, 443

King James Version 147

Latin 25ff, 35, 98, 187, 204f, 234, 286

Lighthouse, To the 218, 438

London 28f, 114ff, 245ff, 279f, 382, 411ff

Luther 346, 419ff

Meredith, George 423

More, Sir Thomas 125, 221

Ovid 68f, 155, 182, 217ff, 243, 334

Peter Abelard 325

poetry 7, 27ff, 45, 76ff, 132ff, 187, 205ff, 246ff, 314ff, 334ff, 402ff, 462ff

Reformation 346ff

Roses, Wars of 288

Rugby 387

Saki 408f

Second World War 453f, 466ff

Shakespeare 17f, 168ff, 185, 237f, 351, 378

Stella 337

Surrey, Conte de 214, 237f

The Westminster Review 421

Traherne, Thomas 287f

Venerable Bede 27

Virgil 277

World War I 428, 453

World War II 366, 381, 410, 435

B. INDICE CORECT

Referirile la figurile alb–negru se scriu cu caractere italice. Referirile la planşele colorate numerotate se boldesc.

Abelard, Peter 325

Arnold, Matthew 387–8, 413

asonance 17, 64–5, 443

Authorized Version 147, 182, 196

ballads 27–9

Bode, the Venerable 27

Bloomsbury group 398–400 vezy şi Woolf, Virginia

Cranmer, Thomas, arhiepiscop de Canterbury, 287–8, 290

drama 11–12, 43, 158–60, 234–5, 401–15

vezi şi verse drama

Erasmus, Desiderius, influenţă în Anglia 274–5

fin de siecle 387–9

Gothic 27, 345–7

arhitectură 346, 347

romane 374–8, 375

'Great War' 428, 453

Greek language (limba greacă)

modernă 443

veche 54, 169–70, 402

Howard, Henry vezi Surrey, Henry Howard, Conte de

Johnson, Esther ('Stella') 337

King James Version 147, 182, 196

Latin language (limba latină) 25–6, 187

literatură 27, 35–6, 204–7 vezi şi Ovid; Virgil

traduceri din 98–9, 234, 286

vezi şi Roma

literary criticism (critică literară) 4–5, 94–6, 347–9

Loyd George, David 416

London 28–9, 114–19

Belgravia 245–8

Fleet Street 279–80

Hampstead 382, 411–13

vezi şi Bloomsbury group

Luther, Martin 346–7, 419–21

lyric poetry 144, 187, 334–9, 402–6

Meredith, George 423

More, Sir Thomas, Utopia 125, 221

Munro, H. H. ('Saki') 408–9

narrative poetry 76–8, 243–9

Ovid 68–9, 155, 217–19

Art of Love (Arta de a iubi) 243

Metamorphoses (Metamorfoze) 182, 334

poetry (poezie) 7–8, 45, 132–5, 178, 246–52, 314–19

vezi şi ballads (balade); lyric poetry (poezie lirică); narrative poetry (poeme epice)

Reformation, Protestant (Reforma religioasă) 346–8

vezi şi Cranmer; Erasmus; Luther

Romanticism (romantism) 25,387–98, 451–5, 543

Roma 19–20, 274, 381

Rugby (şcoala de) 387, 388

Saki (H. H. Munro) 408–9

Second World War vezi World War II

'sensibility' 315–16, 341

Shakespeare, William 18, 168–79, 232–3, 351

sonete 185, 237–9

în variantă modernă 378, 23

'Stella' (Esther Johnson) 337

Surrey, henry Howard, Conte de 214, 237–8

teatru vezi creație dramatică

Traherne, Thomas 287–8

utopia 125, 221–2, 289, 347, 441

Virgil, Eclogues 277

Wars of the Roses (Războiul celor două roze) 288

Westminster Review, The 421

Woolf, Virginia 184, 399, 435, 436–8

Common Reader, The 304, 359, 437

Mrs Dalloway 436

To the Lighthouse 218, 438

World War I 428, 453

World War II 366, 381, 410, 435, 453–4, 466–9

HOME INDEX

12. LECTURI RECOMANDATE

Anderson, M D, *Book Indexing (Indicele de cuvinte)*, CUP, 1971; ediție revizuită, 1985

Collison, Robert L, *Indexes and Indexing (Indicele de cuvinte şi indexarea)*. Benn, a 4–a ediție, revizuită, 1972

Knight, G Norman, *Indexing, The Art of (Arta de a elabora un indice de cuvinte)*. Allen & Unwin, 1979

Mulvany, Nancy C, *Indexing Books (Indexarea cărților)*. University of Chicago Press, 1994

Wellisch, Hans H., *Indexing from A to Z (Indexarea de la A la Z)*. Wilson, 1991

Lucrare deosebit de instructivă pentru indexarea operelor ştiințifice :

Hunnisett, R F, *Indexing for Editors (Indexarea pentru editori)*. British Records Association, 1972

În cazul în care doriți să consultați lucrări conținând recomandări aprobate oficial, mai jos dăm câteva titluri de referință publicate în Marea Britanie:

BS 3700: 1988 *British Standard recommendations for preparing indexes to books, periodicals and other documents (Recomandări stas în marea Britanie pentru indexarea cărților, periodicelor şi a altor documente*

BS 1749: 1985 *British Standard recommendation for alphabetical arrangement and the filing order of numbers and symbols (Recomandări stas în Marea Britanie pentru aranjarea în ordine alfabetică şi stabilirea ordinii numerelor şi a simbolurilor)*

Bs 6529: 1984 *British Standard recommendations for examining documents, determining their subjects and selecting indexing terms (Recomandări stas pentru examinarea documentelor, prin stabilirea subiectelor lor şi alegerea termenilor pentru indice).*